

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1464

av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Tidigare upptäckt och adekvat behandling av endometrios

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av upplysning och kunskap om endometrios, dess symtom och effekter till vårdutbildningar och vårdgivare och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om adekvat behandling av endometrios genom tidig diagnos och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Endometrios är en autoimmun sjukdom som ger mycket besvärliga symtom och svåra smärtor och kan också medföra ökad risk för äggstockscancer och infertilitet. Mellan fem och tio procent av alla kvinnor i fertil ålder uppskattas lida av denna kroniska sjukdom. De som söker vård har dessutom svårt att få hjälp. Vården behöver tillföras kunskap så att sjukdomen upptäcks och därmed kan behandlas. Vissa gynekologer menar att sjukdomen kan orsaka den största smärtan en fertil kvinna kan uppleva.

Under våren 2015 har media uppmärksammat att det saknas organiserad vård för patientgruppen. Detta har även Socialstyrelsen gjort. Den 26 maj skrev de i ett pressmeddelande, att de inom ramen för regeringsuppdrag med att identifiera kroniska sjukdomar, där behov av kunskapsstöd föreligger, valt ut endometrios. Syftet är att undersöka vilka behov och insatser som kan förbättra vården för patienterna med denna kroniska sjukdom. Det är oerhört viktigt att det i detta uppdrag kommer fram med svar på hur man kan bli bättre i ovanstående beskrivna problematik.

Enligt svenska endometriosföreningen lider 25–50 procent kvinnor av ofrivillig barnlöshet på grund av sjukdomen. Intervallet är stort eftersom okunskapen är stor. Orsakerna till endometrios är delvis okända, och något botemedel finns idag inte. Det man vet är att endometrios är ärftligt, att symptomen varierar från kvinna till kvinna och

att det behövs bred kunskap i hela landet för att i ett tidigt stadium ställa diagnos på sjukdomen.

I dag tar det i genomsnitt 7–9 år att ge rätt diagnos, vilket självklart är en stor påfrestning för kvinnorna som drabbas och inte minst en källa till misstro mot sjukvården. Dessutom är det oacceptabelt att behöva vänta en så lång tid för att få rätt diagnos. När sjukdomen väl är diagnostiserad är den svårbehandlad eftersom man endast kan angripa symptomen. Många mediciner ger tuffa biverkningar av både fysisk och psykisk karaktär. Beträffande möjligheten att få remiss till specialistläkare och behandling av barnlösheten tillämpar landstingen olika regler, vilket resulterar i att kvinnor behandlas olika i olika delar av vårt land. I värsta fall kan detta orsaka permanent barnlöshet.

Enligt både europeiska och kanadensiska studier kostar en endometriospatient samhället cirka 100 000 kronor om året. En tredjedel av kostnaden står för sjukvård, medicin och sjukskrivningar, medan två tredjedelar är direkta och indirekta kostnader för samhället. Kostnaden blir totalt 3,4 miljarder kronor om året i Sverige. Därmed kan man konstatera att det finns en vinst att göra såväl för hälsan som ekonomin för den enskilde samt när det gäller minskade sjukskrivningskostnader, vilket också gynnar samhället i stort.

Det är därför angeläget att Socialstyrelsens uppdrag med att öka kunskapen om sjukdomen, dess symptom och effekter blir klart och inte heller drar ut på tiden.

Vidare ska adekvat utbildning riktas till läkar- och vårdstuderande, till befintliga yrkesgrupper inom vården samt till samhället i stort. En bredare kunskap om sjukdomen kommer att utgöra en relevant del i arbetet att säkerställa att en diagnos ställs i ett tidigt stadium, och att behandlingsmetoderna på sikt kan utvecklas. Det är oacceptabelt att dagens okunskap skapar lidande för de drabbade kvinnorna, i vissa fall ofrivillig barnlöshet och dessutom innebär en stor kostnad för vårt samhälle.

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)